

Received: 03.01.2023

Accepted: 27.02.2023

Received in revised form: 20.02.2023

Available online: 27.02.2023

Original Research

Citation: Kaya, M., & Avşar, A. (2023). Qualitative analysis of words and sentences in Turkish as a foreign language texts. *Turkophone*, 10(1), 5-15. <https://dx.doi.org/10.55246/turkophone.1228807>

QUALITATIVE ANALYSIS OF WORDS AND SENTENCES IN TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE TEXTS¹

Musa KAYA*

Abdulvahap AVŞAR**

ABSTRACT

In this study, the text types used in teaching Turkish to foreigners are analyzed. The aim of the study is to determine the number of sentences and words in the texts analyzed. In this direction, one text of each type from the textbooks prepared for A1, A2, B1, B2, C1 and C2 levels of Yedi İklim Turkish Teaching Set, which is widely used in teaching Turkish to foreigners in Turkey and abroad, was taken into consideration. In the qualitative study, the data were obtained by using document analysis technique. As a result of the study, it was found that there was no increase in the number of sentences and words used in narrative texts according to the levels, while there was a regular increase in the number of sentences and words used in informative texts from A1 level to C2 level. When narrative and informative texts were compared in terms of word count, it was found that the number of words in narrative texts was higher than in informative texts at levels A1, A2 and B1, while the number of words in informative texts was higher at levels B2, C1 and C2. When the average number of words in the sentence was evaluated according to levels, it was found that narrative and informative texts were similar, and when the average number of words in the sentence was compared, it was found that the average number of words in the sentence was higher in informative texts other than C1 level than in narrative texts. According to the levels, the number of words in the longest sentence in narrative texts was 13 at A1 level, 20 at A2 level, 13 at B1 level, 17 at B2 level, 29 at C1 level and 17 at C2 level. In informative texts, the number of words in the longest sentence according to the levels was 13 at A1 level, 27 at A2 level, 27 at B1 level, 18 at B2 level, 26 at C1 level and 30 at C2 level. As a result, it was concluded that there was an increase in the number of sentences and words in informative texts according to the levels, while there was no systematic increase in the number of sentences and words in narrative texts according to the levels.

Keywords: Sentence and word usage, text types, teaching Turkish as a foreign language, Yedi İklim Turkish education set.

* 0000-0001-6600-6753, Assist. Prof. Dr., Bayburt University, Türkiye, musakaya@bayburt.edu.tr

** 0000-0002-2290-8445, Ms Student, Bayburt University, Türkiye, vahapvsr@gmail.com

¹ This study is produced from the English abstract paper presented online at "The International Congress of Educational Sciences and Linguists (ICEL 2022)" held in the Netherlands on 29-30 November 2022.

1. INTRODUCTION

Language is a tool of communication that has a multidimensional effect on individual and community life, enabling people to recognize the past and the times in which they live, and to shape the future. Communication, which begins in the family, the smallest social structure, transcends the borders of countries with the effect of today's technology and brings together people living in different geographical areas for different purposes and reasons. Language, which is the source of the world's cultural richness, diversifies communication and interaction to the same extent and eliminates borders. Education, trade and all kinds of international activities, which are carried out on a global scale thanks to language, continue to exist and develop thanks to language.

The acquisition of four basic language skills is the goal of mother tongue and foreign language education. Texts are among the most important tools used in the development of language skills (Tok & Tüzel, 2013). According to Göğüş (1978), reading, which is one of these basic skills, is "recognizing the letters, words, and signs of a text and understanding their meanings". The texts used to develop reading skills should be sources in which language is used competently. Texts are not only tools used to develop language skills, but also the basic source of information or the source of use for many disciplines (Öztürk, 2007; Tunçer, 2019). In order to use these sources of information and make the most efficient use of them, the development of reading skills is crucial. Since texts are the main source where reading skills are applied, the texts used in both mother tongue and foreign language teaching should be appropriate to the level of the reader (Duman, 2003; Erol, 2015). The texts used in foreign language education include original texts, simplified texts, and special texts that are prepared according to the appropriate level (Güneş, 2013). In this process, simplified and special texts are more preferred because they are easy to understand and adapted to the level. This preference can be of different sizes or types depending on the language level, interests and needs of the students.

Texts should appeal to the imagination of the target audience and identify with real life while being appropriate for the target audience. Content that describes everyday life in simple language or that expresses fictions that are disconnected from current life can be criticized as inappropriate and far from useful for people learning a new language (Fişekçioğlu, 2021). The selected texts should be texts that are compatible with everyday life. Therefore, when selecting texts for language learners, care should be taken to select texts that appeal to the target group. In this direction, individuals who are on the threshold of a new world with a new language should be given rich language materials according to their level (Güneş, 2013). The culture and life of the society that gives life to the target language should be presented to language learners with texts of different types and contents. In addition to the target culture, elements of the universal culture should be mixed with the target culture and different types of texts. In this context, texts can be divided into two groups. The first is informative texts, which are prepared in textbooks to provide information, and the second is narrative texts, which aim to entertain rather than inform. Informational texts include articles, jokes, travelogues, conversations, essays, interviews, biographies, and memoirs. Narrative texts are used to organize actions and events in an orderly fashion. In these texts, conceptual relations such as purpose, reason, opportunity, and temporal proximity are often used (Akkurt, 2011).

Although there is no definite statement about the level and frequency of texts to be used in foreign language teaching, the effect of using different types of texts on foreign language comprehension has been discussed. In the experimental study conducted by DuBravac & Dalle (2002) in the teaching of English to foreigners, in which "expository-informative" and "narrative" text types were used, it was found that students were more successful in making inferences from narrative texts and that

comprehension was realized at a lower level in the other text type. In a study conducted by Şahin (2013), it was concluded that students comprehended the narrative text better than the informative and narrative text types presented in their native language. A similar result was also found in the study conducted by Sáenz & Fuchs (2002). In this context, it can be said that narrative text types are easier to understand than informative text types and their use in foreign language teaching is more useful.

In foreign language teaching, the type of text is not the determining factor in "readability". Texts, whether narrative or informative, are far from being comprehensible if they are not appropriate to the language level. The use of grammatical structures, word frequency, sentence length and complexity are the main factors that affect the comprehensibility of the text in foreign language teaching. Apart from the individual's level of readiness, interest or willingness to learn, the comprehension of the story or article depends on the organization of elements such as text length and language structures according to the language level. These elements should be taken into account when determining the readability of texts in foreign language teaching. In addition, narrative and informational texts should be analyzed separately to determine the differences and similarities between them.

A review of the literature shows that in the teaching of Turkish as a foreign language, the readability scores of texts are calculated by determining sentence and word lengths with formulas that include the number of syllables. Today, it is known that two different readability formulas are used for Turkish. These formulas are Ateşman's (1997) and Çetinkaya-Uzun's (2010) readability formulas. Some studies have been conducted in the field of teaching Turkish as a foreign language using these formulas: Istanbul Turkish for Foreigners, Yeni Hitit Turkish for Foreigners, Adım Adım Turkish, and Yabancı Dilim Turkish A2 level books were examined for their readability levels according to Ateşman's formula and it was concluded that Yeni Hitit and Istanbul were at the "medium difficulty" level, while Adım Adım Turkish and Yabancı Dilim Turkish were at the "easy" level (Erol, 2015). The readability of three Turkish reading books of Sesi Yunus Emre A1-A2, B1-B2, C1-C2 levels were examined according to Ateşman and Çetinkaya-Uzun formulas and it was found that they were "Easy" according to the readability formula developed by Ateşman and "Independent Reading (5th, 6th and 7th grade)" according to the formula developed by Çetinkaya-Uzun (Erişik, 2021). The readability of Istanbul Turkish for Foreigners Set and Yedi İklim Turkish Set was examined according to the readability formula developed by Ateşman and it was concluded that the level of difficulty in terms of readability increased as the level of the textbooks progressed (Mutlu, 2020). Gazi Tömer Turkish Teaching Set for Foreigners examined the readability levels according to Çetinkaya-Uzun formulas, and it was found that longer words were used in the texts as the level increased, the average word length of the texts at C1 level was shorter than at B2 level, there was no statistically significant difference between B2 and C1, and the texts became more difficult from A1 level to B2 level in terms of readability levels (Zorbaz & Köroğlu, 2016). The Yeni İstanbul Turkish for International Students books were analyzed according to the readability formula developed by Ateşman, and it was found that the readability scores were very "easy" at A1, "easy" at A2 and B1, and "medium" at B2 and C1 (Özdemir & Daştan, 2022). The readability of the "Children's Story Series" published by Yunus Emre Institute, which consists of a total of 14 books, 7 books at the A1 level and 7 books at the A2 level, was examined according to Ateşman and Çetinkaya-Uzun's readability formulas, and it was concluded that the readability levels of A1 and A2 books were "easy" according to Ateşman's readability formula, while A1 books were at the level of "independent reading" and A2 books were at the level of "educational reading" according to Çetinkaya-Uzun's readability formula (Aydın, 2021). The readability of the texts in Ak Başat Turkish A1-A2 book was analyzed according to Ateşman and Çetinkaya-Uzun formulas, and it was found that the readability of A1 texts was "88" and A2 texts was "78" according to

Ateşman's formula, while the readability of A1 texts was "50" and A2 texts was "46" according to Çetinkaya-Uzun's formula (Karşıluyan, 2022). The readability levels of the texts at Yeni Hitit 3 and İstanbul C1+ were analyzed according to Ateşman's formula, and it was explained that the Yeni Hitit 3 textbook consisted of more difficult texts than the İstanbul C1+ textbook (Biçer & Alan, 2017). The readability of the texts at A1, A2, B1, B2, and C1 levels of Gazi, Yedi İklim, and Yeni Hitit textbooks were examined according to Ateşman and Çetinkaya-Uzun formulas and it was found that the reading difficulty of the texts increased as the level of the books increased (Şimşek, 2019).

The fact that narrative and informational texts are found to be easy and comprehensible by students requires that these two types of texts have different characteristics in terms of vocabulary and sentences, depending on the level. In this context, it is expected that the texts in the books used in teaching Turkish as a foreign language should be organized according to the aforementioned comprehensibility-ease and the word-sentence usage in these text types should be systematically differentiated according to the levels. When examining the studies, it can be seen that there is no comparative study on narrative and informative texts, which are extremely important in language teaching. It has been seen that there is a need for a study comparing the sentence-word length of narrative and informative texts in reading books prepared for learners of Turkish as a foreign language, and in this direction, it is aimed to determine the number of sentences and words in narrative and informative texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set. Based on the question, "What is the level of sentence length and word count of narrative and informative texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set?", the following research questions were answered.

1. What is the number of sentences and words in the narrative and informative texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set?
2. What is the average number of words in a sentence in the narrative and informative texts in the Yedi İklim Turkish Teaching Set?
3. How many words is the longest sentence in the narrative and informative texts in the Yedi İklim Turkish Teaching Set?

2. METHOD

2.1 Research Model

The aim of the study is to determine the sentence and word lengths of the narrative and informative texts in the Yedi İklim Turkish Teaching Set, which is prepared for teaching Turkish to foreigners. The document technique was used in this study. Document technique involves the analysis of written materials that contain information about the phenomena or events under study (Yıldırım & Şimşek, 2021). This technique was preferred because it is necessary for the realization of the research, and it is suitable for the analysis of the data.

2.2 Data Collection and Analysis

Yedi İklim Turkish Language Teaching Set prepared by Yunus Emre Institute is the data collection tool of the research. These books were preferred because they are widely used in Turkey and abroad. In the process of data collection, attention was paid to the selection of texts from the last units first, and in cases where appropriate texts could not be found, the texts from the second to the last unit were selected. When selecting the texts, one narrative and one informative text were selected from each

level, and care was taken to ensure that the selected texts were similar in length. After the selected texts were entered into Microsoft Word, the number of words and sentences in the texts was determined. The numbers in the texts were accepted as words according to their pronunciation. For example, the numbers 1965 were accepted as 5 words. The data obtained were then tabulated and interpreted. Content analysis was used to analyze the data. Content analysis is the conceptualization of data and revealing and interpreting the relationship between concepts through themes (Yıldırım & Şimşek, 2021). The data obtained as a result of the research were evaluated and interpreted by two experts in the field. The levels and names of the texts selected as a sample are shown in Table 1.

Tablo 1.

Selected sample texts

Level	Informative Text	Narrative Text
A1	Haberleşme	Doğa Yürüyüşü
A2	Ali Nasuh Mahruki	Hafta Sonu Gezisi
B1	Haka Dansı	Tahir İle Zühre
B2	Köy Odaları	Öğrenme Devam Ediyor
C1	Yüz Hatları İle Karakter Okumak	Vermeyince Mabut Neylesin Mahmut
C2	Uluslararası Uzay İstasyonu	Bursa'dan Balıkesir'e

2.3 Data Collection Tool

The data collection tool of the research is Yunus Emre Enstitüsü. Seven climate Turkish teaching set (A1-A2-B1-B2-C1-C1-C1-C2) constitutes the data collection tool.

3. FINDINGS

The results of the study's objectives and subobjectives are presented in this section.

3.1 Findings related to the research question, "What is the number of sentences and words in narrative and informative texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set?"

Within the framework of the first subproblem of the study, the number of sentences and words in narrative and informative texts was analyzed. This analysis is presented in Table 2.

Tablo 2.

Number of sentences and words of the narrative and informative texts in the Yedi İklim Turkish Teaching Set according to the levels of proficiency

Level	Number of sentences		Word count	
	Narrative-based	Informative	Narrative-based	Informative
A1	19	10	124	77
A2	21	15	124	207
B1	35	21	286	239
B2	17	26	134	256

C1	26	29	320	347
C2	32	30	272	448

According to Table 2, the number of sentences in narrative texts was 19 at A1 level, 21 at A2 level, 35 at B1 level, 17 at B2 level, 26 at C1 level and 32 at C2 level. Analyzing the number of sentences in informative texts, it can be concluded that the number of sentences is 10 at the A1 level, 15 at the A2 level, 21 at the B1 level, 26 at the B2 level, 29 at the C1 level and 30 at the C2 level. According to this, the number of sentences in narrative texts does not increase regularly according to the levels, but the number of sentences in informative texts increases according to the levels. Comparing the number of sentences in narrative and informative texts, it was found that the number of sentences in narrative texts was higher than the number of sentences in informative texts at A1, A2, B1 and C2 levels, while the number of sentences in informative texts was higher than the number of sentences in narrative texts at B2 and C1 levels. According to the table, the word count of narrative texts was 286 at B1 level, 134 at B2 level and 272 at C2 level, and it is noteworthy that the word count of B1 in narrative texts is higher than the word count of B2 and C2. When we look at the word counts of informative texts, there is an increase according to the levels. Comparing the word counts of narrative and informative texts, it can be concluded that the word counts of narrative texts are higher than the word counts of informative texts at A1 and B1 levels, while the word counts of informative texts are higher than the word counts of narrative texts at A2, B2, C1 and C2 levels. While there is no regular increase in the word count of narrative texts according to the levels, the fact that there is a regular increase in the word count of informative texts according to the levels shows that students learn Turkish mainly through informative texts.

3.2 Findings Related to the Research Question "What is the Average Number of Words in a Sentence in Narrative and Informative Texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set?"

In the second subproblem of the study, the average number of words in a sentence in narrative and informative texts was analyzed. This analysis is presented in Table 3.

Table 3.

Average Number of Words in a Sentence According to the Levels of Narrative and Informative Texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set

Level	Average word count of narrative texts	Average word count of informative texts
A1	6.5	7.7
A2	5.9	13
B1	8.1	11.3
B2	7.8	9.8
C1	12.3	11.9
C2	8.5	14.9

According to Table 3, the average number of words in a sentence of narrative texts according to levels is 6.5 at A1 level, 5.9 at A2 level, 8.1 at B1 level, 7.8 at B2 level, 12.3 at C1 level and 8.5 at C2 level. Accordingly, there is no significant difference between the average number of words in sentences of narrative texts and the increase in level. The average number of words in a sentence of informative

texts according to levels is 7.7 at A1 level, 13 at A2 level, 11.3 at B1 level, 9.8 at B2 level, 11.9 at C1 level and 14.9 at C2 level. Accordingly, it was found that there was no significant difference between the average number of words in a sentence of informative texts and the increase in level, and when the average number of words in a sentence of narrative and informative texts were compared at the levels, it was found that the average number of words in informative texts was higher than that of narrative texts except at C1 level. Accordingly, informative texts are longer than narrative texts.

2.3 Findings related to the research question, "How many words does the longest sentence consist of in narrative and informative texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set?"

In the third subproblem of the study, the number of words in the longest sentence in narrative and informative texts was analyzed. This analysis is shown in Table 4:

Table 4.

Word Count of the Longest Sentence According to the Levels of Narrative and Informative Texts in Yedi İklim Turkish Teaching Set

Level	Word count of the longest sentence in narrative texts	Word count of the longest sentence in informative texts
A1	13	13
A2	20	27
B1	13	27
B2	17	18
C1	29	26
C2	17	30

Analyzing Table 4, it can be seen that the number of words in the longest sentence of narrative texts according to levels is 13 at A1 level, 20 at A2 level, 13 at B1 level, 17 at B2 level, 29 at C1 level and 17 at C2 level. Accordingly, there is no significant difference between the number of words in the longest sentence of narrative texts and the increase in level. The average number of words in the longest sentence of informative texts was found to be 13 at A1 level, 27 at A2 level, 27 at B1 level, 18 at B2 level, 26 at C1 level and 30 at C2 level. Accordingly, it was found that there was no significant difference between the number of words in the longest sentence of informative texts and the increase in level, and when the number of words in the longest sentence of narrative and informative texts was compared at the levels, it was found that the number of words in the longest sentence of informative texts was equal to the number of words in the longest sentence of narrative texts at the A1 level, and the number of words in the longest sentence of informative texts was higher than the number of words in the longest sentence of narrative texts at other levels. This indicates that narration is more intense in informative texts.

4. CONCLUSION, DISCUSSION AND RECOMMENDATIONS

In the study, 1 narrative text and 1 informative text taken from the last 2 units of Yedi İklim Turkish Teaching Set prepared by Yunus Emre Institute for teaching Turkish to foreigners were analyzed in terms of sentence and word count and the following results were obtained:

Results on the Number of Sentences and Words in Narrative and Informative Texts

Comparing the number of sentences in narrative and informative texts, it is found that the number of sentences in narrative texts is higher than the number of sentences in informative texts at A1, A2, B1 and C2 levels; the number of sentences in informative texts is higher than the number of sentences in narrative texts at B2 and C1 levels; however, there is no significant difference in the number of sentences according to text types. It was found that there was no regular increase in the number of sentences in narrative texts according to the levels, and the number of sentences in advanced levels was less than that in intermediate levels; in the number of sentences in informative texts, the number of sentences in the texts increased as the level progressed. When comparing the number of words in narrative and informative texts, it was found that the number of words in narrative texts was higher than the number of words in informative texts at A1 and B1 levels; the number of words in informative texts was higher than the number of words in narrative texts at A2, B2, C1 and C2 levels and accordingly it was found that there was no regular increase and difference in the number of words according to the type of texts. Although narrative texts are easier for students to understand, DuBravac & Dalle (2002) state that it is not appropriate to use more words and longer sentences in informational texts. Especially the lack of a regular and systematic increase from beginner level texts to advanced levels makes it necessary to revise the texts in teaching Turkish as a foreign language.

Results on the Average Number of Words in a Sentence in Narrative and Informative Texts

When the average number of words in text types was analyzed, it was found that the average number of words in narrative texts was higher than the average number of words in informative texts at C1 level, the average number of words in informative texts was higher than the average number of words in narrative texts at other levels, and there was no regular increase in the average number of words in informative texts and narrative texts according to the difficulty of the levels, i.e. the average number of words did not increase as the level increased. Considering the comprehensibility of the text types, it would be more accurate to use more words in the narrative text types than in the informational texts, paying attention to a systematic increase according to the levels. In both text types, the average number of words in sentences should show a regular increase according to the language levels.

Results on the Number of Words in the Longest Sentence of Narrative and Informative Texts

When the number of words in the longest sentence of the genres was analyzed, it was found that the number of words in the longest sentence of narrative and informative texts was the same at A1 level, the number of words in the longest sentence of informative texts was longer at other levels, and there was no regular increase in the number of words according to the difficulty of the levels, i.e. the average number of words in the longest sentence did not increase as the level increased. It can be said that the length or shortness of sentences is not the only criterion for the comprehensibility of the text, but it should be taken into consideration that especially in foreign language teaching, simple and short sentences should be preferred for beginner levels, and the increase in the number of words used in sentences should be regulated according to the levels. In addition, the length of sentences should be regulated according to the type of text, and long sentences should be used more frequently in narrative texts to make them easier to understand.

According to the literature, there is no study that compares the number of sentences and words in informative and narrative texts. However, studies that are close to this study are studies on the calculation of readability. Şimşek (2019) examined the readability of A1, A2, B1, B2, and C1 level texts of Gazi, Yedi İklim, and Yeni Hitit books and found that the book with the easiest reading rate at A1- A2 level is Gazi TÖMER Turkish set, Yeni Hitit Turkish teaching set textbook has difficult texts, while Yedi İklim and Gazi TÖMER textbooks do not have difficult texts, Yedi İklim Turkish set is

easier than Gazi TÖMER and Yeni Hitit books at B1- B2 levels, In Yedi İklim B1 level textbook, 54% of the texts are at easy level, 38% at medium level, 8% at very difficult level, in Yedi İklim B2 level textbook, 74% of the texts are at medium level, 13% at easy level, 9% at very difficult level, It was concluded that Yedi İklim Turkish set is easier than Gazi TÖMER and Yeni Hitit books at C1-C2 levels, 33% of the advanced texts in Yedi İklim Turkish set are at medium level, 28% at difficult level, 22% at easy level, 11% at very difficult level and 6% at very easy level. It is similar to this study in the sense that there is no regular increase in easy, medium and difficult texts at basic, intermediate and advanced levels in Yedi İklim Turkish set. Mutlu (2020) calculated the number of sentences and readability of all the books in Istanbul Turkish for Foreigners Set and Yedi İklim Turkish Set and found the average number of sentences of the texts in Istanbul Turkish for Foreigners books as follows: A1: average number of sentences 33.37, average number of words 181.7; A2: average number of sentences 25.15, average number of words 192.25; B1: average number of sentences 35.92, average number of words 306; B2: average number of sentences 31.94, average number of words 305.88; C1+: average number of sentences 46.78, average number of words 530.93: A1: average number of sentences 22.33, average number of words 120.88; A2: average number of sentences 23.3, average number of words 169.9; B1: average number of sentences 22.5, average number of words 198.72; B2: average number of sentences 27.8, average number of words 275.4; C1: average number of sentences 40.42, average number of words 461.36; C2: average number of sentences 35.86, average number of words 471. Accordingly, while there is no increase in the number of sentences and words in Istanbul Turkish for Foreigners books according to the level, there is no increase in the number of sentences in Yedi İklim Turkish books according to the levels, and there is a regular increase in the number of words according to the levels. In his study, Mutlu (2020) took the average of the books in each level and found that there was only an increase in the number of words in Yedi İklim Turkish Teaching Set, there was no increase in the number of sentences and words in narrative texts according to the levels, and there was a regular increase in the number of sentences and words in informative texts according to the levels. It was also found that there was no regular increase in the number of words and sentences in Gazi Turkish Teaching Set according to the levels (Zorbaz & Köroğlu, 2016). Erişik (2021) found a regular increase in the average number of words and sentences in the three reading books prepared by Yunus Emre Institute based on Turkish Sesi Yunus Emre A1-A2, B1-B2, C1-C2 level narrative according to the levels.

In studies that measured the readability of books prepared for teaching Turkish as a foreign language, it was generally found that the length of the texts did not increase with the level of difficulty. These data are similar to the data obtained in this study. The following suggestions can be made for the new books to be prepared for teaching Turkish as a foreign language:

4.1 Recommendations Based on the Results of the Study

Grammar, word frequency, sentence length and complexity should be determined according to the levels.

For each level, a certain standard should be set for the average number of sentences in a text and the average number of words in a sentence.

The use of words and sentences should be organized quantitatively according to text types.

Readability formulas in foreign language teaching should be treated with new criteria and approaches, and quantitative evaluation of words, sentences or syllables should not be considered sufficient.

The effect of morphology on reading comprehension should be evaluated for languages like Turkish where affixes are used intensively and extensively.

Based on the conclusion that narrative texts are easier to comprehend, it should be considered that the use of words and sentences in these types of texts may be different from informative texts.

REFERENCES

- Akkurt, E. (2011). *İlköğretim okullarında görev yapan Türkçe öğretmenlerinin 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki bilgilendirici ve tahkiyeli metinlerin anlaşılabilirlikleri ile ilgili görüşleri ve metinlerin metin okunabilirliği açısından incelenmesi* [Examining the Understandability of Informative and Persuasive Texts in 8th Grade Turkish Textbooks: Turkish Teachers' Perspectives and Analysis of Text Readability]. (Unpublished master's thesis). Kırıkkale University, Kırıkkale.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede okunabilirliğin ölçülmesi [Measuring Readability in Turkish]. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, 58, 171-174.
- Aydın, E. (2021). Yedi iklim Türkçe öğretim seti ders kitaplarının kök değerler açısından incelenmesi [Analysis of Root Values in Yedi İklim Turkish Teaching Set Textbooks]. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 185-195.
- Biçer, N., & Alan, Y. (2017). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan Yeni Hitit 3 ve İstanbul C1+ ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeylerinin karşılaştırılması [Comparison of Readability Levels of Texts in Yeni Hitit 3 and İstanbul C1+ Textbooks Used in Teaching Turkish to Foreigners]. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1130-1139.
- Çetinkaya, G., & Uzun, L. (2010). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik özellikleri [Readability Features of Texts in Turkish Textbooks]. In H. Ülper (Ed.), *Türkçe Ders Kitabı Çözümlemeleri* (pp. 20-30). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- DuBravac, S., & Dalle, M. (2002). Reader question formation as a tool for measuring comprehension: Narrative and expository textual inferences in a second language. *Journal of Research in Reading*, 25(2), 217-231.
- Duman, A. (2003). Türk soylulara Türkiye Türkçesi öğretiminde metin seçimi [Text Selection in Teaching Turkish to Turkish Descendants]. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 151-154.
- Erişik, H. (2021). Yabancılar için Türkçe okuma kitaplarının okunabilirliği: Türkçenin sesi Yunus Emre Örneği [Readability of Turkish Reading Books for Foreigners: The Voice of Turkish, the Example of Yunus Emre]. *Journal of Sustainable Education Studies*, 2(3), 1-14.
- Erol, H. F. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında okunabilirlik [Readability in Turkish Textbooks as a Foreign Language]. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 50(50), 29-38.
- Fişekçioğlu, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ve edebiyat metinleri. In K. D. Uruk, E. Ulum, & Ö. G. Ulum (Eds.), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi dil politikası-kültür-yöntem-teknoloji* [Teaching Turkish as a Foreign Language: Language Policy, Culture, Method, Technology] (pp. 113-130). Nobel Yayınevi.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi* [Teaching Turkish and Literature in Secondary Schools]. Kadioğlu Matbaası.

- Güneş, F. (2013). Türkçe öğretiminde metin seçimi [Text Selection in Turkish Teaching]. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Karşılıyan, S. (2022). Ak Başat Türkçe A1-A2 kitabındaki metinlerin okunabilirlik sayısı ve metinlerdeki ses birimlerin okumaya etkisi [Readability of Texts in Ak Başat Turkish A1-A2 Book and the Effect of Phonological Units on Reading]. *Türk Dünyası ve Türkçe Öğretimi*, 1(1), 1-17.
- Mutlu, H. H. (2020). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında (İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti, yedi iklim öğretim seti) yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerinin incelenmesi [Analysis of Readability Levels of Texts in Turkish Teaching Textbooks for Foreigners (İstanbul Turkish Teaching Set, Yedi İklim Teaching Set)]. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 371-386.
- Özdemir, S., & Daştan, E. (2022, March). Yeni İstanbul uluslararası öğrenciler için Türkçe kitaplarındaki okuma metinlerinin okunabilirlik düzeyleri [Readability Levels of Reading Texts in Yeni İstanbul Turkish Books for International Students]. *International Aegean Conferences on Social Science & Humanities*.
- Öztürk, Ç. (2007). Coğrafya öğretiminde edebi metinlerin kullanımı [Use of Literary Texts in Geography Teaching]. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 27, 109-119.
- Sarıgöz, Ö. (2018). Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi [Evaluation of Readability Levels of Texts in Turkish Textbooks According to Student Perspectives]. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 14(2), 209-226.
- Sönmez, E. S., & Özarslan, Z. (2019). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin yabancılara Türkçe öğretimi açısından incelenmesi [Analysis of Texts in Turkish Textbooks for Teaching Turkish to Foreigners]. *Turkish Studies*, 14(3), 135-156.
- Şahin, İ. (2015). Türkçe öğretimi ders kitaplarında metinlerin okunabilirlik düzeylerine ilişkin bir inceleme [An Examination of the Readability Levels of Texts in Turkish Teaching Textbooks]. *Electronic Turkish Studies*, 10(8), 731-742.
- Şahin, İ., & Öztürk, İ. (2018). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerinin değerlendirilmesi [Evaluation of Readability Levels of Texts in Turkish Teaching Textbooks for Foreigners]. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(28), 1009-1036.
- Yıldız, S. (2014). İlköğretim Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin okunabilirlik düzeyi [Readability Level of Texts in Primary School Turkish Textbooks]. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 24, 511-524.
- Yıldız, S., & Aydın, E. (2019). Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan metinlerin okunabilirlik düzeyleri [Readability Levels of Texts in Turkish Teaching Textbooks]. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 447-468.

Geliş Tarihi: 30.01.2023
Kabul Tarihi: 27.02.2023

Düzeltilmiş Sürümün Ulaştığı Tarih: 20.02.2023
Çevrimiçi Yayın Tarihi: 27.02.2023

Citation: Kaya, M., & Avşar, A. (2023). Qualitative analysis of words and sentences in Turkish as a foreign language texts. *Turkophone*, 10(1), 5-15. <https://dx.doi.org/10.55246/turkophone.1228807>

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN METİNLERDE KELİME VE CÜMLELERİN NİCELİKSEL ANALİZİ¹

Musa KAYA*

Abdulvahap AVŞAR**

ÖZET

Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde yararlanılan metin türleri incelenmiştir. Araştırmada incelenen metinlerde geçen cümle ve kelime sayılarını tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda yabancılara Türkçe öğretiminde yurt içi ve yurt dışında yaygın biçimde kullanılan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 düzeyleri için hazırlanmış ders kitaplarından her iki türde birer metin incelemeye alınmıştır. Nitel yöntemle gerçekleştirilen çalışmada doküman analizi tekniği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda anlatıya dayalı metinlerde kullanılan cümle ve kelime sayılarında düzeylere göre bir artış olmadığı, bilgilendirici metinlerde ise cümle ve kelime sayılarında A1 düzeyinden C2 düzeyine düzenli bir artışın olduğu tespit edilmiştir. Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinler kelime sayıları bakımından karşılaştırıldığında A1, A2 ve B1 düzeylerinde anlatıya dayalı metinlerdeki kelime sayılarının bilgilendirici metinlerden daha fazla olduğu; B2, C1 ve C2 düzeylerinde ise bilgilendirici metinlerdeki kelime sayılarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Cümledeki ortalama kelime sayıları düzeylere göre değerlendirildiğinde ise anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin benzerlik gösterdiği, cümledeki ortalama kelime sayıları karşılaştırıldığında ise C1 düzeyi dışındaki bilgilendirici metinlerde cümledeki ortalama kelime sayılarının anlatıya dayalı metinlerden daha fazla olduğu görülmüştür. Düzeylere göre anlatıya dayalı metinlerde en uzun cümlede kullanılan kelime sayıları A1 düzeyinde 13, A2 düzeyinde 20, B1 düzeyinde 13, B2 düzeyinde 17, C1 düzeyinde 29 ve C2 düzeyinde 17 olduğu tespit edilmiştir. Bilgilendirici metinlerde düzeylere göre en uzun cümledeki kelime sayıları A1 düzeyinde 13, A2 düzeyinde 27, B1 düzeyinde 27, B2 düzeyinde 18, C1 düzeyinde 26 ve C2 düzeyinde 30 olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak sadece bilgilendirici metinlerin cümle ve kelime sayılarında düzeylere göre bir artış olduğu, anlatıya dayalı metinlerin cümle ile kelime sayılarında düzeylere göre sistemli bir artışın olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cümle ve kelime kullanımı, metin türleri, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yedi iklim Türkçe öğretim seti.

1. GİRİŞ

* 0000-0001-6600-6753, Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Türkiye, musakaya@bayburt.edu.tr

** 0000-0002-2290-8445, YL Öğrencisi, Bayburt Üniversitesi, Türkiye, vahapvsr@gmail.com

¹ Bu çalışma, 29-30 Kasım 2022'de Hollanda'da düzenlenen "The International Congress of Educational Sciences and Linguists (ICEL 2022) adlı kongrede çevrimiçi sunulan İngilizce özet bildiriden üretilmiştir.

Dil, birey ve toplum hayatını çok boyutlu etkileyen; insanoğlunun geçmişiyle içinde bulunduğu çağı tanıyarak geleceğe yön vermesini sağlayan iletişim aracıdır. En küçük sosyal yapı olan ailede başlayan iletişim, günümüz teknolojisinin de etkisiyle ülke sınırlarını aşmakta, farklı coğrafyalarda yaşayan insanları çeşitli amaç ve sebeplerle bir araya getirebilmektedir. Dünyadaki kültürel zenginliğin kaynağı olan dil, iletişim ve etkileşimi de aynı ölçüde çeşitlendirmekte ve sınırları ortadan kaldırmaktadır. Dil sayesinde küresel ölçekte gerçekleşmekte olan eğitim, ticaret ve her türlü uluslararası faaliyet yine dil sayesinde varlığını sürdürmekle beraber gelişmeye devam etmektedir.

Ana dili eğitimi ve yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerisinin edinimi hedeflenir. Metinler ise dil becerilerinin geliştirilmesinde kullanılan en önemli araçlar arasında yer almaktadır (Tok ve Tüzel, 2013). Bu temel becerilerden biri olan okuma, Göğüş'e (1978) göre "Bir yazının harflerini, sözcüklerini, imlerini tanımak ve bunların anlamlarını kavramaktır". Okuma becerisini geliştirmek için kullanılan metinler dilin yetkin biçimde kullanıldığı kaynaklar olmalıdır. Metinler sadece dil becerilerinin geliştirilmesi için kullanılan araçlar değil, aynı zamanda birçok disiplin için temel bilgi kaynağı veya yararlanılan kaynak olma özelliğine de sahiptir (Öztürk, 2007; Tunçer, 2019). Okuma becerisinin geliştirilmesi bu bilgi kaynaklarının kullanılabilmesi ve bunlardan en verimli biçimde yararlanılabilmesi için kritik öneme sahiptir. Okuma becerisinin uygulama alanı bulduğu temel kaynak metinler olduğu için hem ana dili eğitiminde hem de yabancı dil eğitiminde yararlanılan metinlerin okuyucunun düzeyine uygun olması gereklidir (Duman, 2003; Erol, 2015). Yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler arasında özgün metinler, sadeleştirilmiş metinler ve ilgili düzeye uygun olarak hazırlanmış özel metinler vardır (Güneş, 2013). Sadeleştirilmiş ve özel metinler anlaşılmasının kolaylığı ve düzeye göre uyarlanmış olması sebebiyle bu süreçte daha fazla tercih edilmektedir. Bu tercih öğrencinin dil düzeyi, ilgi ve ihtiyaçlarına göre farklı boyut veya türlerde olabilmektedir.

Metinler, hedef kitleye uygun olmakla beraber yine hedef kitlenin hayal dünyasına hitap etmeli ve gerçek hayatla özdeşleşmelidir. Gündelik hayatın yalın bir dille anlatıldığı veya güncel hayattan kopuk kurguların dile getirildiği içerik yeni bir dil öğrenen bireyler için yetersiz ve faydalı olmaktan uzak olması yönüyle eleştirilebilir (Fişekçioğlu, 2021). Seçilen metinler günlük hayatla bağdaşan metinler olmalıdır. Bu nedenle dil öğrenenlere yönelik metin seçiminde dikkatli olunarak hedef gruba hitap edecek metinler seçilmelidir. Bu doğrultuda yeni bir dille yeni bir dünyanın eşliğinde bulanana bireye, düzeyine uygun biçimde zengin bir dil malzemesi verilmelidir (Güneş, 2013). Farklı tür ve içerikteki metinlerle hedef dile hayat veren toplumun kültür ve yaşayışı dil öğrenenlere sunulmalıdır. Hedef kültürün yanında evrensel kültür öğeleri de hedef kültür ve farklı metin türleriyle harmanlanarak verilmelidir. Bu bağlamda metinler iki grupta ele alınabilir. Birincisi ders kitaplarında bilgi vermek amacıyla hazırlanan bilgilendirici metinler, ikincisi de amacı bilgi vermektense çok eğlendirmek olan hikâye yani anlatıya dayalı metinlerdir. Makale, fıkra, gezi yazıları, sohbet, deneme, röportaj, biyografi ve anı bilgilendirici metinler arasında yer almaktadır. Anlatıya dayalı metinler, aksiyon ve olayların bir düzen içerisinde düzenlenmesi için kullanılır. Bu metinlerde amaç, sebep, imkân, zaman yakınlığı gibi kavramsal ilişkiler sıklıkla kullanılır (Akkurt, 2011).

Yabancı dil öğretiminde kullanılacak metinlerin hangi düzeylerde ne sıklıkta kullanılması gerektiğiyle ilgili kesin bir ifade bulunmamasıyla birlikte farklı metin türlerinin kullanımının yabancı dilde anlamaya etkisi ele alınmıştır. Yabancılar İngilizce öğretiminde DuBravac & Dalle (2002) tarafından yapılan çalışmada "açıklayıcı-bilgilendirici" ve "anlatıya dayalı" metin türlerinin kullanıldığı deneysel çalışmada öğrencilerin anlatıya dayalı metinlerden çıkarım yapma konusunda daha başarılı oldukları diğer metin türünde ise anlamamanın daha düşük düzeyde gerçekleştiğini ifade etmişlerdir. Şahin (2013)

tarafından yapılan çalışmada öğrencilere kendi ana dilinde sunulan bilgilendirici ve anlatıya dayalı metin türlerinden anlatıya dayalı metni daha iyi anladıkları sonucuna ulaşmıştır. Benzer bir sonuç Sáenz & Fuchs (2002) tarafından yapılan çalışmada da ortaya konulmuştur. Bu bağlamda anlatıya dayalı metin türlerinin bilgilendirici metin türlerine göre daha kolay anlaşıldığı ve yabancı dil öğretiminde kullanılmasının daha yararlı olduğu söylenilebilir.

Yabancı dil öğretiminde metin türleri “*okunabilirlik*” açısından belirleyici değildir. Metinler ister anlatıya dayalı ister bilgilendirici olsun dil düzeylerine uygunluk göstermediği sürece anlaşılabilir olmaktan uzaktır. Dil bilgisi yapılarının kullanımı, kelimelerin kullanım sıklığı, cümle uzunluğu ve karmaşıklığı yabancı dil öğretiminde metnin anlaşılabilirliğini etkileyen temel unsurlardandır. Bireyin hazırbulunuşluk düzeyi, ilgi veya öğrenme isteği bir yana bırakılırsa okunan öykü veya makalenin anlaşılması metin uzunlukları, dil yapıları gibi unsurların dil düzeylerine uygun biçimde düzenlenmesine bağlıdır. Yabancı dil öğretiminde metinlerin okunabilirliği belirlenirken bu unsurlar dikkate alınmalıdır. Bununla birlikte anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin de ayrıca incelenerek ne gibi farklılık ve benzerlik gösterdiği tespit edilmelidir.

Alanyazın tarandığında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hece sayılarının da dâhil edildiği formülle cümle ve kelime uzunlukları belirlenerek metinlerin okunabilirlik puanları hesaplandığı görülmektedir. Günümüzde Türkçe için iki farklı okunabilirlik formülünün kullanıldığı bilinmektedir. Bu formüller Ateşman’ın (1997) ve Çetinkaya-Uzun’un (2010) okunabilirlik formülleridir. Bu formüller kullanılarak yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında bazı çalışmalar yapılmıştır: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, Adım Adım Türkçe ve Yabancı Dilim Türkçe A2 düzeyi kitapları Ateşman’ın formülüne göre okunabilirlik düzeyleri incelenmiş, Yeni Hitit ve İstanbul “*Orta Güçlükte*”, Adım Adım ve Yabancı Dilim Türkçe kitaplarının “*Kolay*” düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Erol, 2015). Türkçenin Sesi Yunus Emre A1-A2, B1-B2, C1-C2 seviyesinde üç okuma kitabının okunabilirliği Ateşman ve Çetinkaya-Uzun formüllerine göre incelenmiş, Ateşman tarafından geliştirilen okunabilirlik formülüne göre “*kolay*”; Çetinkaya-Uzun tarafından geliştirilen formüle göre “*bağımsız okuma* (5. 6.ve 7. sınıf)” olduğu tespit edilmiştir (Erişik, 2021). İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Seti ve Yedi İklim Türkçe Setlerinin okunabilirliğini Ateşman tarafından geliştirilen okunabilirlik formülüne göre incelemiş, ders kitaplarında seviye ilerledikçe okunabilirlik açısından güçlük düzeyinin de arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır (Mutlu, 2020). Gazi Tömer Yabancılar İçin Türkçe Öğretim seti Çetinkaya-Uzun formüllerine göre okunabilirlik düzeyleri incelemiş, düzey yükseldikçe metinlerde daha uzun kelimeler kullanıldığı, C1 düzeyindeki metinlerin ortalama kelime uzunluğunun B2 düzeyinden daha kısa olduğu, B2 ile C1 arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı ve okunabilirlik düzeyleri yönüyle, A1 düzeyinden B2 düzeyine doğru metinlerin zorlaştığı tespit edilmiştir (Zorbaz ve Köroğlu, 2016). Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe kitapları Ateşman tarafından geliştirilen okunabilirlik formülüne göre incelenmiş, okunabilirlik puanlarının A1’de çok “*kolay*”, A2’de ve B1’de “*kolay*”, B2’de ve C1’de “*orta*” düzeyde olduğu tespit edilmiştir (Özdemir ve Daştan, 2022). Yunus Emre Enstitüsü’nün yayımladığı, A1 seviyesinde 7 ve A2 seviyesinde 7 kitap olmak üzere toplam 14 kitaptan oluşan “Çocuk Hikâyeleri Dizisinin” okunabilirliği Ateşman ve Çetinkaya-Uzun’un okunabilirlik formüllerine göre incelenmiş, Ateşman’ın okunabilirlik formülüne göre A1 ve A2 kitaplarının okunabilirlik düzeylerinin “*kolay*” olduğu, Çetinkaya-Uzun’un okunabilirlik formülüne göre ise A1 kitaplarının “*bağımsız okuma*”, A2 kitaplarının ise “*eğitsel okuma*” düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Aydın, 2021). Ak Başat Türkçe A1-A2 kitabındaki metinlerin okunabilirliği Ateşman ve Çetinkaya-Uzun formüllerine göre incelenmiş, Ateşman formülüne göre A1 metinlerinin okunabilirliği “88”, A2 metinlerinin ise “78” olduğu, Çetinkaya-Uzun formülüne göre A1 metinlerinin “50”, A2 metinlerinin okunabilirliğinin “46”

olduğu tespit edilmiştir (Karşılayan, 2022). Yeni Hitit 3 ve İstanbul C1+ kitabındaki metinlerin okunabilirlik düzeyleri Ateşman'ın formülüne göre incelenmiş, Yeni Hitit 3 ders kitabının İstanbul C1+ ders kitabına göre daha zor metinlerden oluştuğu açıklanmıştır (Biçer ve Alan, 2017). Gazi, Yedi İklim ve Yeni Hitit kitaplarının A1, A2, B1, B2 ve C1 düzeyindeki metinlerin okunabilirliğini Ateşman ve Çetinkaya-Uzun formüllerine göre incelenmiş, kitapların düzeyi arttıkça metinlerin okuma güçlüğüne de arttığı tespit edilmiştir (Şimşek, 2019).

Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin öğrenciler tarafından kolay ve anlaşılır bulunması bu iki metin türünün düzeylere göre kelime ve cümle açısından farklı özelliklere sahip olmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kitaplarda metinlerin sözü edilen anlaşılabilirlik-kolaylık durumuna göre düzenlenmesi ve bu metin türlerindeki kelime-cümle kullanımının düzeylere göre sistematik bir şekilde farklılaşması beklenir. Çalışmalar incelendiğinde dil öğretiminde kullanımı son derece önemli olan anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerle ilgili karşılaştırmalı bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarındaki anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin cümle-kelime uzunluklarının karşılaştırılması ile ilgili bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğu görülmüş, bu doğrultuda Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti'ndeki anlatıya dayalı ile bilgilendirici metinlerde cümle ve kelime sayılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. "*Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin cümle uzunlukları ve kelime sayıları hangi düzeydedir?*" sorusundan hareketle aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde cümle ve kelime sayıları kaçtır?
2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde bir cümledeki ortalama kelime sayısı kaçtır?
3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde en uzun cümle kaç kelimedenden oluşmaktadır?

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Yabancılar Türkçe öğretmek için hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim setinde yer alan anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin cümle ile kelime uzunluklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada doküman tekniği kullanılmıştır. Doküman tekniği, araştırılan olgu ya da olaylar ile ilgili bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu teknik yapılan araştırmanın gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan ve verilerin analizine uygun olduğu için tercih edilmiştir.

2.2 Verilerin Toplanması ve Analizi

Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti araştırmanın veri toplama aracını oluşturmaktadır. Bu kitaplar, yurt dışında ve yurt içinde yaygın biçimde kullanılan kaynaklar olduğu için tercih edilmiştir. Veriler toplanırken öncelikle metinlerin son ünitelerden seçilmesine dikkat edilmiş, uygun özellikte metin bulunmadığı durumda metinler sondan ikinci üniteden seçilmiştir. Metinler seçilirken her düzeyden bir anlatıya dayalı bir de bilgilendirici metin seçilmiş, seçilen metinlerin hacim olarak benzer olmalarına dikkat edilmiştir. Seçilen metinler

Microsoft Word işlemci programına eklendikten sonra metinlerin kaç kelimededen ve cümleden oluştuğu tespit edilmiştir. Metinlerdeki rakamlar sesletimlerine göre kelime olarak kabul edilmiştir. Örneğin, 1965 rakamları 5 kelime olarak kabul edilmiştir. Daha sonra elde edilen veriler tablolaştırılıp yorumlanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizine başvurulmuştur. İçerik analizi, verilerin kavramsallaştırılması ve temalar aracılığıyla kavramlar arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarıp yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırma sonucunda elde edilen veriler, iki alan uzmanıyla değerlendirilerek yorumlanmıştır. Örneklem olarak seçilen metinlerin düzeyleri ve isimleri Tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1.

Örneklem olarak seçilen metinler

Düzye	Bilgilendirici Metin	Anlatıya Dayalı Metin
A1	Haberleşme	Doğa Yürüyüşü
A2	Ali Nasuh Mahruki	Hafta Sonu Gezisi
B1	Haka Dansı	Tahir İle Zühre
B2	Köy Odaları	Öğrenme Devam Ediyor
C1	Yüz Hatları İle Karakter Okumak	Vermeyince Mabut Neylesin Mahmut
C2	Uluslararası Uzay İstasyonu	Bursa’dan Balıkesir’e

2.3 Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracını Yunus Emre Enstitüsü. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti (A1-A2-B1-B2-C1-C1-C2) oluşturmaktadır.

3. BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın amacı ve alt amaçları kapsamında elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın, “Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde cümle ve kelime sayıları kaçtır?” Sorusuna ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin cümle-kelime sayıları analiz edilmiştir. Bu analiz Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Setindeki anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin düzeylere göre cümle ve kelime sayıları

Düzye	Cümle sayısı		Kelime sayısı	
	Anlatıya dayalı	Bilgilendirici	Anlatıya dayalı	Bilgilendirici
A1	19	10	124	77
A2	21	15	124	207
B1	35	21	286	239
B2	17	26	134	256

C1	26	29	320	347
C2	32	30	272	448

Tablo 2'ye göre, anlatıya dayalı metinlerin cümle sayıları A1 düzeyinde 19, A2 düzeyinde 21, B1 düzeyinde 35, B2 düzeyinde 17, C1 düzeyinde 26 ve C2 düzeyinde 32 olduğu tespit edilmiştir. Bilgilendirici metinlerin cümle sayılarına bakıldığında ise A1 düzeyinde 10, A2 düzeyinde 15, B1 düzeyinde 21, B2 düzeyinde 26, C1 düzeyinde 29 ve C2 düzeyinde 30 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre anlatıya dayalı metinlerin cümle sayılarında düzeylere göre düzenli bir artış gözükmezken bilgilendirici metinlerin cümle sayılarında düzeylere göre bir artış söz konusudur. Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin cümle sayıları karşılaştırıldığında ise A1, A2, B1 ve C2 düzeylerinde anlatıya dayalı metinlerin cümle sayılarının bilgilendirici metinlerin cümle sayılarından daha fazla olduğu; B2 ve C1 düzeylerinde ise bilgilendirici metinlerin cümle sayılarının anlatıya bağlı metinlerin cümle sayılarından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Tabloya göre anlatıya dayalı metinlerin kelime sayılarında B1 düzeyinin 286, B2 düzeyinin 134, C2 düzeyinin 272 olduğu görülmüş ve anlatıya dayalı metinlerde B1'in kelime sayısının B2 ve C2'nin kelime sayılarından fazla olduğu dikkat çekicidir. Bilgilendirici metinlerin kelime sayılarına bakıldığında ise düzeylere göre bir artış söz konusudur. Anlatıya dayalı ile bilgilendirici metinlerin kelime sayıları karşılaştırıldığında A1 ve B1 düzeylerinde anlatıya dayalı metinlerin kelime sayılarının bilgilendirici metinlerin kelime sayılarından daha fazla olduğu; A2, B2, C1 ve C2 düzeylerinde ise bilgilendirici metinlerin kelime sayıları anlatıya dayalı metinlerin kelime sayılarından daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlatıya dayalı metinlerin kelime sayılarında düzeylere göre düzenli bir artış olmazken bilgilendirici metinlerin kelime sayılarında düzeylere göre düzenli bir artış olması öğrencilerin ağırlıklı olarak bilgilendirici metinler üzerinden Türkçe öğrendiklerini göstermektedir.

3.2 Araştırmanın, “Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde bir cümledeki ortalama kelime sayısı kaçtır?” Sorusuna ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde bir cümledeki ortalama kelime sayısı analiz edilmiştir. Bu analiz Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Setindeki anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin düzeylere göre bir cümledeki ortalama sözcük sayısı

Düzye	Anlatıya dayalı metinlerin ortalama kelime sayısı	Bilgilendirici metinlerin ortalama kelime sayısı
A1	6.5	7.7
A2	5.9	13
B1	8.1	11.3
B2	7.8	9.8
C1	12.3	11.9
C2	8.5	14.9

Tablo 3'e göre, anlatıya dayalı metinlerin düzeylere göre bir cümledeki ortalama kelime sayıları A1 düzeyinde 6.5, A2 düzeyinde 5.9, B1 düzeyinde 8.1, B2 düzeyinde 7.8, C1 düzeyinde 12.3 ve C2 düzeyinde 8.5 olduğu görülmüştür. Buna göre anlatıya dayalı metinlerin cümledeki ortalama kelime sayıları ile düzey artışı arasında anlamlı bir fark yoktur. Bilgilendirici metinlerin düzeylere göre

cümledeki ortalama kelime sayıları A1 düzeyinde 7.7, A2 düzeyinde 13, B1 düzeyinde 11.3, B2 düzeyinde 9.8, C1 düzeyinde 11.9 ve C2 düzeyinde 14.9'dur. Buna göre bilgilendirici metinlerin bir cümledeki ortalama kelime sayıları ile düzey artması arasında anlamlı bir fark olmadığı ve düzeylerde anlatıya dayalı ile bilgilendirici metinlerin cümledeki ortalama kelime sayıları karşılaştırıldığında C1 düzeyi dışında bilgilendirici metinlerin ortalama kelime sayılarının anlatıya dayalı metinlerden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Buna göre bilgilendirici metinlerin anlatıya dayalı metinlere göre daha uzundur.

2.3 Araştırmanın, “Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde en uzun cümle kaç kelimedenden oluşmaktadır?” Sorusuna ilişkin bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi kapsamında anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde en uzun cümlelerin kaç kelimedenden oluştuğu ı analiz edilmiştir. Bu analiz Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Setindeki anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin düzeylere göre en uzun cümlelerin kelime sayısı

Düzye	Anlatıya dayalı metinlerde en uzun cümlelerin kelime sayısı	Bilgilendirici metinlerde en uzun cümlelerin kelime sayısı
A1	13	13
A2	20	27
B1	13	27
B2	17	18
C1	29	26
C2	17	30

Tablo 4 incelendiğinde, düzeylere göre anlatıya dayalı metinlerin en uzun cümledeki kelime sayısı A1 düzeyinde 13, A2 düzeyinde 20, B1 düzeyinde 13, B2 düzeyinde 17, C1 düzeyinde 29 ve C2 düzeyinde 17 olduğu görülmüştür. Buna göre anlatıya dayalı metinlerde en uzun cümledeki kelime sayısı ile düzey artışı arasında anlamlı bir fark yoktur. Bilgilendirici metinlerin en uzun cümledeki ortalama kelime sayıları A1 düzeyinde 13, A2 düzeyinde 27, B1 düzeyinde 27, B2 düzeyinde 18, C1 düzeyinde 26 ve C2 düzeyinde 30 olduğu tespit edilmiştir. Buna göre bilgilendirici metinlerde en uzun cümledeki kelime sayısı ile düzey artışı arasında anlamlı bir fark olmadığı ve düzeylerde anlatıya dayalı ile bilgilendirici metinlerin en uzun cümledeki kelime sayıları karşılaştırıldığında A1 düzeyinde anlatıya dayalı metinler ile bilgilendirici metinlerin eşit olduğu, diğer düzeylerde ise bilgilendirici metinlerin en uzun cümledeki kelime sayılarının anlatıya dayalı metinlerdeki en uzun cümledeki kelime sayılarından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu durum ise bilgilendirici metinlerde anlatımın daha yoğun olduğunun göstergesidir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada, yabancılara Türkçe öğretimi için Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinin son 2 ünitesinden alınmış olan 1 anlatıya dayalı metin ve 1 bilgilendirici metin cümle ve kelime sayıları açısından incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde cümle ve kelime sayılarına ilişkin sonuçlar:

Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin cümle sayıları karşılaştırıldığında A1, A2, B1 ve C2 düzeylerinde anlatıya dayalı metinlerin cümle sayıları bilgilendirici metinlerin cümle sayılarından daha fazla olduğu; B2 ve C1 düzeylerinde ise bilgilendirici metinlerin cümle sayılarının anlatıya bağlı metinlerin cümle sayılarından daha fazla olduğu bununla birlikte cümle sayıları açısından metin türlerine göre bir ciddi farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anlatıya dayalı metinlerin cümle sayılarında düzeylere göre düzenli bir artış olmadığı ve ileri düzeylerdeki cümle sayısının orta düzeyden daha az olduğu; bilgilendirici metinlerin cümle sayısında ise düzey ilerledikçe metinlerdeki cümle sayısının da arttığı tespit edilmiştir. Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin kelime sayıları karşılaştırıldığında A1 ve B1 düzeylerinde anlatıya dayalı metinlerin kelime sayılarının bilgilendirici metinlerin kelime sayılarından daha fazla olduğu; A2, B2, C1 ve C2 düzeylerinde ise bilgilendirici metinlerin kelime sayıları anlatıya dayalı metinlerin kelime sayılarından daha fazla olduğu görülmüş ve buna göre kelime sayılarında metin türlerine göre düzenli bir artış ve farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Anlatıya dayalı metinlerin öğrenciler tarafından daha kolay ve anlaşılır olmasına rağmen DuBravac & Dalle (2002) bilgilendirici metinlerde daha fazla kelime kullanılması, daha uzun cümlelere yer verilmesinin uygun olmadığını belirtmektedirler. Özellikle başlangıç düzeyindeki metinlerden ileri düzeylere doğru düzenli ve sistemli bir artışın olmayışı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin yeniden gözden geçirilmesini gerekli kılmaktadır.

Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde bir cümledeki ortalama kelime sayısına ilişkin sonuçlar:

Metin türlerindeki ortalama kelime sayıları incelendiğinde, C1 düzeyinde anlatıya dayalı metnin ortalama kelime sayısının bilgilendirici metindeki ortalama kelime sayısından daha fazla olduğu, diğer düzeylerde ise bilgilendirici metinlerin ortalama kelime sayılarının anlatıya dayalı metinlerin ortalama kelime sayılarından daha fazla olduğu ve bilgilendirici metinler ile anlatıya dayalı metinlerin ortalama kelime sayılarında düzeylerin zorluğuna göre düzenli bir artış olmadığı yani düzey yükseldikçe ortalama kelime sayılarının artmadığı tespit edilmiştir. Metin türlerinin anlaşılabilirliği göz önüne alındığında anlatıya dayalı metin türlerinde, düzeylere göre sistemli bir artış olmasına dikkat edilerek, bilgilendirici metinlere göre daha fazla kelime kullanımı tür açısından daha doğru olacaktır. Her iki metin türünde de cümlelerdeki ortalama kelime sayılarının dil düzeylerine göre düzenli bir artış göstermesi gerekmektedir.

Anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerde en uzun cümlenin kaç kelimedenden oluştuğuna ilişkin sonuçlar:

Türlerin en uzun cümledeki kelime sayısı incelendiğinde A1 düzeyinde anlatıya dayalı ve bilgilendirici metinlerin en uzun cümledeki kelime sayılarının eşit olduğu, diğer düzeylerde ise bilgilendirici metinlerin en uzun cümledeki kelime sayılarının daha uzun olduğu, kelime sayılarında düzeylerin zorluğuna göre düzenli bir artış olmadığı yani düzey yükseldikçe en uzun cümlenin ortalama kelime sayısının artmadığı tespit edilmiştir. Cümlelerin uzunluk ya da kısalıkları metnin anlaşılabilirliği için tek ölçüt olmadığı söylenebilir, ancak özellikle yabancı dil öğretiminde basit ve kısa cümlelerin başlangıç düzeyleri için tercih edilerek düzeylere göre cümlelerde kullanılan kelime sayılarındaki artışın düzenlenmesi gerektiği göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca cümle uzunlukları bakımından metin türlerine göre de düzenleme yapılmalı, anlatıya dayalı metinlerin daha kolay anlaşılabilir olması yönüyle uzun cümlelere bu türlerde daha sıkça yer verilmelidir.

Alanyazına göre bilgilendirici ve anlatıya dayalı metinlerin cümle ve kelime sayılarının karşılaştırılmasına yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Bununla beraber bu çalışmaya yakın çalışmalar okunabilirliğin hesaplanmasına yönelik çalışmalardır. Şimşek (2019), Gazi, Yedi İklim ve Yeni Hitit kitaplarının A1, A2, B1, B2 ve C1 düzeyindeki metinlerin okunabilirliğini incelemiş ve A1-

A2 düzeyinde en kolay okuma oranına sahip kitabın Gazi TÖMER Türkçe seti olduğu, Yeni Hitit Türkçe öğretim seti ders kitabında zor düzeyde metinlere rastlanırken Yedi İklim ve Gazi TÖMER ders kitaplarında zor düzeyde metinlere rastlanmadığı, B1- B2 düzeylerinde Yedi İklim Türkçe setinin Gazi TÖMER ve Yeni Hitit kitaplarından daha kolay olduğu, Yedi İklim B1 ders kitabı ders kitabında metinlerin %54'ü kolay düzeyde, %38'i orta düzeyde, %8'i zor düzeyde olduğu, Yedi İklim B2 düzeyi ders kitabında metinlerin %74'ü orta düzeyde, %13'ü kolay düzeyde, %9'u çok zor düzeyde olduğu, C1-C2 düzeylerinde Yedi İklim Türkçe setinin Gazi TÖMER ve Yeni Hitit kitaplarından daha kolay olduğu, Yedi İklim Türkçe seti ileri düzeydeki metinlerinin %33'ü orta, %28'i zor düzeyde, %22'si kolay düzeyde, %11'i çok zor, %6'sı çok kolay düzeyde olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Yedi İklim Türkçe setinde temel, orta ve ileri düzeylerde kolay, orta ve zor düzeydeki metinlerin düzenli bir artış göstermemesi yönünden bu çalışmayla benzerlik göstermektedir. Mutlu (2020), İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Seti ve Yedi İklim Türkçe Seti içerisindeki tüm kitapların cümle-kelime sayıları ile okunabilirliğini hesaplamış ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitaplarındaki metinlerin ortalama cümle-kelime sayılarını şöyle bulmuştur: A1: ortalama cümle sayısı 33.37, ortalama kelime sayısı 181.7; A2: ortalama cümle sayısı 25.15, ortalama kelime sayısı 192.25; B1: ortalama cümle sayısı 35.92, ortalama kelime sayısı 306; B2: ortalama cümle sayısı 31.94, ortalama kelime sayısı 305.88; C1+: ortalama cümle sayısı 46.78, ortalama kelime sayısı 530.93 olarak belirlerken Yedi İklim Türkçe setindeki metinlerin ortalama cümle-kelime sayılarını şu şekilde belirlemiştir: A1: ortalama cümle sayısı 22.33, ortalama kelime sayısı 120.88; A2: ortalama cümle sayısı 23.3 ortalama kelime sayısı 169.9; B1: ortalama cümle sayısı 22.5, ortalama kelime sayısı 198.72; B2: ortalama cümle sayısı 27.8, ortalama kelime sayısı 275.4; C1: ortalama cümle sayısı 40.42, ortalama kelime sayısı 461.36; C2: ortalama cümle sayısı 35.86, ortalama kelime sayısı 471'dir. Buna göre İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitaplarında düzeye göre cümle ve kelime sayılarında artış olmazken Yedi İklim Türkçe kitaplarında cümle sayılarında düzeylere göre bir artışa rastlanmamış, kelime sayılarında ise düzeylere göre düzenli bir artış olduğu tespit edilmiştir. Mutlu (2020) çalışmasında her düzeyde kitabın ortalamasını alarak Yedi İklim Türkçe Öğretim setinde sadece kelime sayılarında artış olduğunu tespit etmiş, anlatıya dayalı metinlerin cümle ile kelime sayılarında düzeylere göre bir artış olmadığı, bilgilendirici metinlerin cümle-kelime sayılarında ise düzeylere göre düzenli bir artış olduğunu bulgulamıştır. Gazi Türkçe Öğretim setinin de düzeylere göre kelime ve cümle uzunluklarında düzenli bir artış olmadığı tespit edilmiştir (Zorbaz ve Köroğlu, 2016). Erişik (2021), Yunus Emre Enstitüsü'nün hazırladığı Türkçenin Sesi Yunus Emre A1-A2, B1-B2, C1-C2 seviye anlatıya dayalı 3 okuma kitabının ortalama kelime ve cümle sayılarında düzeylere göre düzenli bir artış tespit etmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan kitapların okunabilirliğini ölçen çalışmalarda da genel olarak düzeylerin zorluğuna göre metinlerin uzunluklarının artmadığı ifade edilmiştir. Bu veriler çalışmada elde edilen verilerle benzerlik göstermektedir. Yeni hazırlanacak olan yabancılar Türkçe öğretimi kitapları için şu öneriler sunulabilir:

4.1 Çalışma sonuçlarına dayalı öneriler

Dil bilgisi, kelimelerin kullanım sıklığı, cümle uzunluğu ve karmaşıklığı düzeylere göre belirlenmelidir.

Her düzey için metindeki ortalama cümle sayısı ve cümledeki ortalama kelime sayısı ile ilgili belirli bir standart oluşturulmalıdır.

Metin türlerine göre kelime ve cümle kullanımı nicelik açısından düzenlenmelidir.

Yabancı dil öğretiminde okunabilirlik formülleri yeni ölçüt ve yaklaşımlarla ele alınmalı, yalnızca kelime, cümle veya hecelerin nicel açıdan değerlendirilmesi yeterli görülmemelidir.

Türkçe gibi eklerin çok yoğun ve işlek biçimde kullanıldığı diller için biçim bilgisinin okuduğunu anlamaya etkisi değerlendirilmelidir.

Araştırmalarla ortaya konulan anlatıya dayalı metinlerin daha kolay algılandığı sonucundan hareketle bu türdeki metinlerde kelime ve cümle kullanımı bilgilendirici metinlere göre farklılık taşıyabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akkurt, E. (2011). *İlköğretim okullarında görev yapan Türkçe öğretmenlerinin 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki bilgilendirici ve tahkiyeli metinlerin anlaşılabilirlikleri ile ilgili görüşleri ve metinlerin metin okunabilirliği açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ateşman, E. (1997). Türkçede okunabilirliğin ölçülmesi. *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, (58), 171-174.
- Aydın, E. (2021). Yedi iklim Türkçe öğretim seti ders kitaplarının kök değerler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 185-195.
- Bıçer, N. ve Alan, Y. (2017). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan Yeni Hitit 3 ve İstanbul C1+ ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeylerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1130-1139.
- Çetinkaya, G. ve Uzun, L. (2010). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik özellikleri. *Türkçe Ders Kitabı Çözümlemeleri* H. Ülper (Ed.) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- DuBravac, S. & Dalle, M. (2002). Reader question formation as a tool for measuring comprehension: Narrative and expository textual inferences in a second language. *Journal of Research in reading*, 25(2), 217-231.
- Duman, A. (2003). Türk soylulara Türkiye Türkçesi öğretiminde metin seçimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 151-154.
- Erişik, H. (2021). Yabancılar için Türkçe okuma kitaplarının okunabilirliği: Türkçenin sesi Yunus Emre Örneği. *Journal of Sustainable Education Studies*, 2(3), 1-14.
- Erol, H. F. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında okunabilirlik. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 50(50), 29-38.
- Fişekçioğlu, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ve edebiyat metinleri. *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi dil politikası-kültür-yöntem-teknoloji*, (İçinde, s. 113-130) (Köksal D., Uruk E., Ulum Ö G., Ed.), Nobel Yayınevi.
- Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Kadioğlu Matbaası.
- Güneş, F. (2013). Türkçe öğretiminde metin seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 1-12.
- Karşılaman, S. (2022). Ak Başat Türkçe A1-A2 kitabındaki metinlerin okunabilirlik sayısı ve metinlerdeki ses birimlerin okumaya etkisi. *Türk Dünyası ve Türkçe Öğretimi*, 1(1), 1-17.

- Mutlu, H. H. (2020). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında (İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti, yedi iklim öğretim seti) yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerinin incelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(22), 371-386.
- Özdemir, S. ve Daştan, E. (2022, March). Yeni İstanbul uluslararası öğrenciler için Türkçe kitaplarındaki okuma metinlerinin okunabilirlik düzeyleri. *International Aegean Confernces on Social Science & Humanities*.
- Öztürk, Ç. (2007). Coğrafya öğretiminde edebi metinlerin kullanımı. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 70-78.
- Sáenz, L. M. & Fuchs, L. S. (2002). Examining the reading difficulty of secondary students with learning disabilities: Expository versus narrative text. *Remedial and Special Education*, 23(1), 31-41.
- Şahin, A. (2013). The effect of text types on reading comprehension. *Online Submission*, 3(2), 57-67.
- Şimşek, E. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyleri açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tok, M. ve Tüzel, S. (2013). Türkçenin öğretiminde metin antolojisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 88-96.
- Tunçer, A. S. (2019). Kentbilim eğitiminde edebi metinleri kullanmak. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33(46), 145-191.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zorbaz, K. Z. ve Köroğlu, M. (2016). Gazi Tömer yabancılar için Türkçe öğretim setindeki metinlerin kelime-cümle uzunlukları ve okunabilirlik düzeyleri. *Electronic Turkish Studies*, 11(3), 2509-2524.